

บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย
เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕
ตามกฎหมายที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรรมการขนส่งทางบก

กรรมการขนส่งทางบกได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๔๐๘.๒/๑๔๓๖๑ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรรมการขนส่งทางบก ถูกกำหนดให้เป็นกฎหมายตามบัญชี ๑ (ลำดับที่ ๘ และลำดับที่ ๑๐๐) ทำโดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งกฎหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาจมีประเด็นปัญหาต่อการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรรมการขนส่งทางบกและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ และกฎหมายดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ กรรมการขนส่งทางบกจึงขอคำปรึกษาในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

๑. ในการบังคับใช้พระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ และพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ นอกจากอธิบดีกรมการขนส่งทางบกในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ได้มีการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบผู้ต้องหาตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง มอบอำนาจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีโทษปรับสถานเดียว และมีการมอบหมายให้เจ้าพนักงานตำรวจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจเปรียบเทียบผู้ต้องหาตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง มอบอำนาจให้เจ้าพนักงานตำรวจเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีโทษปรับสถานเดียว กรมการขนส่งทางบกมีประเด็นปัญหา ดังนี้

๑.๑ กรมการขนส่งทางบกจะเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ และพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ เพื่อแต่งตั้ง “เจ้าพนักงานตำรวจ” เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่

๑.๒ หากไม่สามารถแต่งตั้งตามข้อ ๑.๑ ได้ เพราะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ที่ห้ามแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นซึ่งมิใช่ผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย กรมการขนส่งทางบกจะสามารถเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อออกระเบียบตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม กำหนดให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินการปรับเป็นพินัย

สำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ และพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ ได้หรือไม่ เนื่องจากมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง กำหนดให้เฉพาะกรณีที่กระทำความผิดทางพินัยอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันเท่านั้น

๒. มาตรา ๑๔๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก กำหนดให้นายทะเบียนของกรมการขนส่งทางบกมีอำนาจรับชำระค่าปรับแทนพนักงานสอบสวนได้ แต่หากผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถไม่ยินยอมชำระค่าปรับแต่ประสงค์จะชำระภาษีประจำปีสำหรับรถ เจ้าของรถจะได้รับเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีชั่วคราวสามสิบวัน โดยแนวทางปฏิบัติในปัจจุบัน นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์และกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกมิได้มีการจัดทำบันทึกเปรียบเทียบปรับ และได้ให้เจ้าของรถผู้ขับขี่ หรือผู้มาดำเนินการแทน ลงลายมือชื่อยอมรับผิดและยินยอมชำระค่าปรับ ทั้งนี้ กระบวนการชำระภาษีประจำปีสำหรับรถมิได้กำหนดให้ผู้มาดำเนินการต้องเป็นเจ้าของรถหรือต้องมอบอำนาจให้มาดำเนินการ ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ ถูกกำหนดให้เป็นกฎหมายตามบัญชี ๑ (ลำดับที่ ๖๗) ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กรมการขนส่งทางบกมีประเด็นปัญหาว่านายทะเบียนของกรมการขนส่งทางบกจะสามารถรับชำระค่าปรับตามใบสั่งจราจรที่ค้างชำระพร้อมกับรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถตามมาตรา ๑๔๑/๑ ดังกล่าว ได้หรือไม่

๓. พระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ ซึ่งเป็นกฎหมายตามบัญชี ๑ (ลำดับที่ ๖๗) ท้ายพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้กำหนดให้ผู้ตรวจการตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ และพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ มีหน้าที่และอำนาจ เช่น การจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่ที่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษตามมาตรา ๔๓ ทวิ การสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถหากขับขี่รถในขณะที่หย่อนความสามารถในอันที่จะขับหรือในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นเพื่อตรวจสอบตามมาตรา ๔๓ ตริ การสั่งให้ผู้ขับขี่หยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบในเมื่อรถนั้นมีสภาพไม่ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ทวิ หรือมาตรา ๑๔๓ ทวิ กรมการขนส่งทางบกมีประเด็นปัญหาว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องเสนอต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ เพื่อแต่งตั้ง “ผู้ตรวจการ” ของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่

๔. การที่อธิบดีกรมทางหลวงได้ออกคำสั่งกรมทางหลวง ที่ บ.๑/๒๒๓/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงและสะพาน พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกให้รับชำระค่าธรรมเนียม ค่าเสียหาย และค่าปรับของระบบ M - Flow ที่ค้างชำระผ่านจุดบริการรับชำระภาษีรถประจำปีของกรมการขนส่งทางบก รวมถึงมีหน้าที่และอำนาจอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมายกำหนด และกรณีที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยแต่งตั้งให้ผู้ตรวจการของกรมการขนส่งทางบกเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติ

ตามมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการสั่งห้ามใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษ นั้น

กรมการขนส่งทางบกมีประเด็นปัญหาว่า กรมทางหลวงจะต้องเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงและสะพานฯ เพื่อแต่งตั้ง “พนักงานเจ้าหน้าที่” ของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องเสนอต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ เพื่อแต่งตั้ง “ผู้ตรวจการ” ของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่

๕. ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ออกระเบียบกรมการขนส่งทางบกกว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินสินบนรางวัล และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยกำหนดให้กรมการขนส่งทางบกสามารถหักเงินค่าปรับตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ และพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ เป็นเงินรางวัลหรือเงินสินบน และจ่ายเงินสินบนให้แก่ผู้แจ้งความนำจับโดยเร็ว นั้น กรมการขนส่งทางบกมีประเด็นปัญหา ดังนี้

๕.๑ มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดว่า ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น กรณีของกรมการขนส่งทางบกยังคงมีสิทธิได้รับเงินรางวัลตามข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลังฯ ได้หรือไม่

๕.๒ มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิขอผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยได้ ในกรณีที่ประชาชนขอใช้สิทธิผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย กรมการขนส่งทางบกจะสามารถจ่ายเงินสินบนได้หรือไม่ หรือจะต้องรอให้ได้รับค่าปรับเป็นพินัยให้ครบถ้วนถูกต้องก่อน หรือควรจะต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ และข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลังฯ

๖. กฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๓ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าปรับเป็นพินัยไม่ได้ แต่ในทางปฏิบัติธนาคาร หรือหน่วยบริการรับชำระเงินของเอกชน หรืออินเทอร์เน็ตแบงกิง อาจมีการเรียกเก็บค่าบริการในการทำธุรกรรมจากประชาชนผู้ใช้บริการ กรมการขนส่งทางบกมีประเด็นปัญหา ดังนี้

๖.๑ ธนาคาร หรือหน่วยบริการรับชำระเงินของเอกชน หรืออินเทอร์เน็ตแบงกิง สามารถเรียกเก็บค่าบริการในการทำธุรกรรมจากประชาชนผู้ใช้บริการที่ชำระค่าปรับเป็นพินัยได้หรือไม่ เนื่องจากค่าบริการในส่วนนี้เป็นของหน่วยงานดังกล่าว และกรมการขนส่งทางบกไม่ได้เรียกเก็บจากประชาชน

๖.๒ หากไม่สามารถเรียกเก็บค่าบริการตามข้อ ๖.๑ ได้ ธนาคาร หรือหน่วยบริการรับชำระเงินของเอกชน หรืออินเทอร์เน็ตแบงกิง มีความจำเป็นต้องเรียกเก็บค่าบริการเพื่อนำไปเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดทำและดูแลรักษาระบบการรับชำระเงินของตน กรมการขนส่งทางบกจะสามารถหักเงินค่าปรับเป็นพินัยบางส่วนเพื่อเป็นค่าบริการในการทำธุรกรรมจากประชาชน ผู้ใช้บริการดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ได้พิจารณาข้อหารือของกรมการขนส่งทางบก โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางบกและกรมทางหลวง) ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมควบคุมมลพิษ) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรมการขนส่งทางบกจะเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ และพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ เพื่อแต่งตั้ง “เจ้าพนักงานตำรวจ” เป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๔^๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้บัญญัติกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้กำหนดว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยไว้ว่า ให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด โดยในมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติว่ารัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เนื่องจากต้องการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้ดำเนินการปรับเป็นพินัย อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้มีการแต่งตั้งหรือกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดหน่วยงานอื่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงาน นายทะเบียน คณะบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่นรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นด้วย รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นย่อมมีอำนาจประกาศกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยได้ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ แม้ว่าบุคคลดังกล่าวจะได้สังกัดหน่วยงานในกระทรวงหรืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นก็ตาม ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๓๖/๒๕๖๖^๒

^๑มาตรา ๑๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามกฎหมายใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยนั้นบัญญัติไว้ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติไว้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนด

ในการกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่มีใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยมิได้ เว้นแต่เป็นกรณีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคสาม และถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ได้ แต่ถ้าค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท ต้องกำหนดให้การปรับเป็นพินัยกระทำเป็นองค์คณะประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่าสามคน

^๒บันทึกคณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัย เรื่อง การประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่มาตรา ๑๔๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ บัญญัติให้เจ้าพนักงานจราจร ซึ่งในมาตรา ๔ (๓๗)^๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว บัญญัติให้หมายความว่า หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร และข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก และบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง ซึ่งได้แก่ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ และพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ ดังนั้น เมื่อความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวได้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยโดยผลของบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๓๙^๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กรมการขนส่งทางบกจึงสามารถเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบกฯ และพระราชบัญญัติรถยนต์ฯ เพื่อแต่งตั้งเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเป็นเจ้าพนักงานจราจรเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔^๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้

^๓มาตรา ๑๔๐ เมื่อปรากฏแก่เจ้าพนักงานจราจร ไม่ว่าพบด้วยตนเอง หรือโดยการใช้เครื่องอุปกรณ์ หรือโดยวิธีการอื่นใดว่า ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถหรือการใช้ทาง ที่เป็นความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนและมีโทษปรับ เจ้าพนักงานจราจรจะว่ากล่าวตักเตือนหรือออกไปสั่งให้ผู้ขับขี่ผู้นั้นชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓๗) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรและข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

(ก) รองผู้กำกับการจราจร

(ข) สารวัตรจราจร

(ค) รองสารวัตรจราจร

(ง) ผู้บังคับหมู่งานจราจร

(จ) รองผู้บังคับหมู่งานจราจร

(ฉ) ข้าราชการตำรวจตำแหน่งอื่นซึ่งหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่

ควบคุมการจราจร

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔มาตรา ๓๙ เมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายดังกล่าวเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัตินี้

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ประเด็นที่สอง เมื่อพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ใช้บังคับแล้ว นายทะเบียนจะสามารถปรับชำระค่าปรับตามใบสั่งที่ค้างชำระพร้อมกับปรับชำระภาษีสำหรับรถได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๔๑/๑^๗ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๑๔๑/๑ ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถซึ่งได้รับใบสั่งไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔๑ ให้เจ้าพนักงานจราจรและนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เจ้าพนักงานจราจรตำแหน่งตั้งแต่สารวัตรขึ้นไปมีหนังสือแจ้งการไม่ปฏิบัติตามใบสั่งและจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดชำระค่าปรับตามที่ระบุในใบสั่ง และให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทำการชำระค่าปรับที่ค้างชำระด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๔๑ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถ แล้วแต่กรณี ณ ภูมิลำเนาของผู้ขึ้น ทั้งนี้ ตามแบบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด และให้ถือว่าผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถได้รับแจ้งเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่ง

(๒) ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถคันใดไม่ชำระค่าปรับตาม (๑) ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(ก) ให้เจ้าพนักงานจราจรแจ้งจำนวนค่าปรับที่ค้างชำระพร้อมหลักฐานตาม (๑) ไปยังนายทะเบียน และให้นายทะเบียนตรวจสอบข้อมูลและแจ้งให้ผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นทราบ เพื่อไปชำระค่าปรับที่ค้างชำระภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าผู้มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีเป็นเพียงตัวแทนเจ้าของรถ ให้ผู้มาติดต่อแจ้งให้เจ้าของรถทราบเพื่อไปชำระค่าปรับภายในระยะเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้นายทะเบียนรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นไว้ โดยออกหลักฐานชั่วคราวแทนการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถแทน

หลักฐานชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้แทนเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีโดยให้มีอายุสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้ออกให้

(ข) ในกรณีที่เจ้าของรถได้ชำระค่าปรับที่ค้างชำระครบถ้วนภายในระยะเวลาตามที่กำหนดใน (ก) ให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถนำหลักฐานแสดงการชำระค่าปรับที่ได้รับจากเจ้าพนักงานจราจรมาแสดงต่อนายทะเบียนเพื่อให้ออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้น

(ค) ในกรณีที่เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถที่ได้รับหนังสือแจ้งตาม (ก) ประสงค์จะชำระค่าปรับในวันที่มาติดต่อขอชำระภาษีประจำปีให้นายทะเบียนมีอำนาจปรับชำระค่าปรับตามจำนวนที่ค้างชำระแทนได้ โดยให้นายทะเบียนรับชำระภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นและออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีให้เจ้าของรถหรือตัวแทนเจ้าของรถ

(ง) ในกรณีที่เจ้าของรถไม่ชำระค่าปรับที่ค้างชำระหรือชำระไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนดใน (ก) ให้เจ้าพนักงานจราจรแจ้งนายทะเบียนให้งดการออกเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถคันนั้นและแจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้ใดเห็นว่า ตนมิได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับรถนั้น ให้ทำหนังสือโต้แย้งข้อกล่าวหาในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนตาม (ก) ส่งไปยังสถานที่ที่ระบุไว้ในใบสั่งหรือสถานที่ที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การทำหนังสือโต้แย้งให้ใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ตอบรับหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะกำหนดวิธีการอื่นใดด้วยก็ได้

เมื่อเจ้าพนักงานจราจรหรือหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรได้รับหนังสือโต้แย้งตามวรรคสอง หากเจ้าพนักงานจราจรหรือหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรยังคงยืนยันและเห็นสมควรดำเนินคดีต่อผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถผู้นั้น ให้ส่งเรื่องไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการฟ้องต่อศาลต่อไป แล้วแจ้งผลให้ผู้ขับขี่หรือเจ้าของรถทราบ

(มีต่อหน้าถัดไป)

โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจรรยาบรรณ เป็นเพียงการกำหนดให้นายทะเบียนของกรรมการขนส่งทางบกมีอำนาจปรับชำระค่าปรับตามจำนวนที่ค้างชำระแทนเจ้าพนักงานจราจรเท่านั้น อำนาจในการออกคำสั่งปรับเป็นพินัย ไม่ว่าจะเป็นการออกใบสั่ง การกำหนดจำนวนค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ และการแจ้งการไม่ปฏิบัติตามใบสั่งยังคงเป็นของเจ้าพนักงานจราจร โดยมาตรา ๓๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ เพียงแต่บัญญัติให้เปลี่ยนความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามกฎหมายในบัญชี ๑ ทำयพระราชบัญญัตินี้ เป็นความผิดทางพินัย และให้ถือว่าอัตราโทษปรับอาญาในกฎหมายดังกล่าวเปลี่ยนเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัยเท่านั้น ไม่มีผลต่อหน้าที่และอำนาจของนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ในการรับชำระค่าปรับแทนเจ้าพนักงานจราจร ดังนั้น นายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือกฎหมายว่าด้วยรถยนต์จึงสามารถรับชำระค่าปรับตามใบสั่งที่ค้างชำระพร้อมกับรับชำระภาษีสำหรับรถได้ต่อไป

ประเด็นที่สาม สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องเสนอต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ เพื่อแต่งตั้ง “ผู้ตรวจการ” ของกรรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่ นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงจากการชี้แจงของผู้แทนกรรมการขนส่งทางบกกว่า ในการแต่งตั้งผู้ตรวจการของกรรมการขนส่งทางบกเป็นไปตามประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การแต่งตั้งผู้ตรวจการและพนักงานตรวจสภาพตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง การแต่งตั้งผู้ตรวจการตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดี รองอธิบดี ผู้ตรวจการกรม จนถึงข้าราชการในกองต่าง ๆ เป็นผู้ตรวจการ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน จึงมีผลให้ข้าราชการกลุ่มที่มีตำแหน่งต่ำกว่าระดับชำนาญการสามารถเป็น “ผู้ตรวจการ” ได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยที่ต้องมี

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๗)

เมื่อได้มีการชำระค่าปรับครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้คดีเป็นอันเลิกกัน และในกรณีที่มีการเรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่ไว้ ให้ผู้ขับขี่นำหลักฐานการชำระค่าปรับไปขอรับใบอนุญาตขับขี่คืนจากเจ้าพนักงานจราจรผู้เรียกเก็บ ทั้งนี้ ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตขับขี่คืน ให้ถือว่าหลักฐานแสดงการชำระค่าปรับเป็นใบแทนใบอนุญาตขับขี่ที่มีกำหนดสิบวันนับแต่วันที่ชำระค่าปรับ

การรับชำระและการนำส่งเงินค่าปรับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรรมการขนส่งทางบกกำหนด

เงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง (๒) (ก) ให้อธิบดีกรมการขนส่งทางบกหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหักไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานในอัตราร้อยละห้าของจำนวนเงินที่ได้รับ โดยให้นำไปใช้จ่ายได้เช่นเดียวกับเงินงบประมาณตามระเบียบที่อธิบดีกรมการขนส่งทางบกกำหนด ส่วนเงินที่เหลือให้นำส่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การดำเนินการใด ๆ ของเจ้าพนักงานจราจรและนายทะเบียนตามมาตรา นี้ สามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใดตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรรมการขนส่งทางบกกำหนด

๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

ตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าตามข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง^๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๖

ในประเด็นนี้ คณะกรรมการว่าด้วยการปรับเป็นพินัยได้ให้ความเห็นไว้ในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า มาตรา ๑๔^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นในการประกาศกำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติการตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ดังนั้น การจะเสนอแต่งตั้ง “ผู้ตรวจการ” ของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ ย่อมเป็นเรื่องที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติในฐานะที่เป็นหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวจะพิจารณาดำเนินการเสนอนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกฯ พิจารณาแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย และในการแต่งตั้ง “ผู้ตรวจการ” ของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยก็ต้องเป็นไปตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบปฏิบัติในการปรับเป็นพินัยฯ ด้วย

ประเด็นที่สี่ กรมทางหลวงจะต้องเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงและสะพานฯ เพื่อแต่งตั้ง “พนักงานเจ้าหน้าที่” ของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องเสนอนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ เพื่อแต่งตั้ง “ผู้ตรวจการ” ของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่าการเสนอแต่งตั้ง “พนักงานเจ้าหน้าที่” หรือ “ผู้ตรวจการ” ของกรมการขนส่งทางบกให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติกำหนดค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์บนทางหลวงและสะพานฯ หรือการแต่งตั้งผู้ตรวจการให้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฯ เป็นเรื่องที่กรมทางหลวงหรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วแต่กรณี จะต้องพิจารณาว่าพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ตรวจการของกรมการขนส่งทางบกเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นจึงจะเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจปรับเป็นพินัยได้ ทั้งนี้ ตามที่ได้ให้ความเห็นไว้แล้วในประเด็นที่สาม

^๙ข้อ ๑๐ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยมิได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดมีอำนาจปรับเป็นพินัย ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นประกาศกำหนดบัญชีรายชื่อตำแหน่งข้าราชการและพนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับชำนาญการขึ้นไปหรือเทียบเท่าเป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย โดยในกรณีที่กฎหมายกำหนดอัตราค่าปรับเป็นพินัยสูงสุดไว้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท รัฐมนตรีจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวคนเดียวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาการปรับเป็นพินัยก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

ประเด็นที่ห้า กรมการขนส่งทางบกยังคงมีสิทธิได้รับเงินรางวัลตามข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลังฯ ได้หรือไม่ และกรณีที่ประชาชนจะขอให้สิทธิผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย กรมการขนส่งทางบกจะสามารถหักเงินค่าปรับเป็นพินัยเพื่อจ่ายเป็นเงินสินบนได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๓๖^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ บัญญัติว่า ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น สำหรับกรณีของเงินรางวัลที่เจ้าหน้าที่กรมการขนส่งทางบกได้รับตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดประเภทและอัตราการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง (ฉบับที่ ๓) ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ จึงเป็นกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงการคลัง รวมทั้งการที่กรมการขนส่งทางบกจะหักเงินค่าปรับเป็นพินัยในกรณีที่ประชาชนขอผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยนั้น เป็นปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการหักเงินและวิธีการจ่ายเงินค่าปรับเป็นพินัยที่หน่วยงานได้รับไว้ ดังนั้น กรมการขนส่งทางบกจึงควรหารือกระทรวงการคลังในฐานะที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบกฎหมาย เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการปรับเป็นพินัยต่อไป

ประเด็นที่หก กรมการขนส่งทางบกสามารถหักเงินค่าปรับเป็นพินัยบางส่วนเพื่อเป็นค่าบริการในการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์จากประชาชนได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๓๕^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัยฯ กำหนดให้ผู้กระทำความผิดสามารถชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งในข้อ ๒^{๑๔} แห่งกฎกระทรวงการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

^{๑๑}มาตรา ๓๖ ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

^{๑๒}มาตรา ๔ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๓ บรรดาเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาลไม่ว่าเป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้ หรือเงินอื่นใด หัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือรับเงินนั้นมีหน้าที่ควบคุมให้ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอตามกำหนดเวลาและข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่หักเงินไว้เพื่อการใด ๆ เลย

รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการใด ๆ หักจ่ายจากเงินที่จะต้องส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอได้ ในกรณีดังนี้

(๑) รายจ่ายที่หักนั้นเป็นรายจ่ายที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่ายได้

(๒) รายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายตามระเบียบที่ได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลังเพื่อเป็นค่าสินบนรางวัลหรือค่าใช้จ่ายในการจัดให้ได้มาซึ่งเงินอันพึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

(๓) รายจ่ายที่ต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลใด ๆ เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

^{๑๓}มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับเป็นพินัยจะกำหนดให้ชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงก็ได้

^{๑๔}ข้อ ๒ การชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้ชำระตามจำนวนที่ระบุไว้ในคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งให้ผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย ณ สถานที่หรือโดยวิธีการที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยกำหนดไว้ในคำสั่งดังกล่าว ผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ธนาคาร

(๒) หน่วยบริการรับชำระเงินที่เป็นของรัฐหรือเอกชนตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

(มีต่อหน้าถัดไป)

พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้กำหนดให้การชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือการผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัยสามารถชำระผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือผ่านช่องทางต่าง ๆ และในข้อ ๓^๕ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกอย่างน้อยหนึ่งช่องทาง ซึ่งตามช่องทางอย่างน้อยหนึ่งช่องทางนั้น หน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าปรับเป็นพินัยไม่ได้ ดังนั้น กรมการขนส่งทางบกจึงไม่สามารถหักเงินค่าปรับเป็นพินัยบางส่วนเพื่อเป็นค่าบริการจากประชาชนได้

(นายณพดล เกร์ฤกษ์)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๖๖

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๔)

(๓) เครื่องรับจ่ายเงินอัตโนมัติ (ATM)

(๔) บัตรอิเล็กทรอนิกส์

(๕) โมบายล์แบงกิง (Mobile Banking)

(๖) อินเทอร์เน็ตแบงกิง (Internet Banking)

(๗) สถานที่หรือวิธีการอื่นใดที่สามารถเข้าถึงการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

^๕ข้อ ๓ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีช่องทางการชำระค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อ ๒ โดยพิจารณาให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกอย่างน้อยหนึ่งช่องทาง และหน่วยงานของรัฐจะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าปรับเป็นพินัยไม่ได้